

Heddi Goodrich

PIERDUTI
ÎN CARTIERUL
SPANIOL

*Dă-mi un pat
Pe cineva cu care să-l împart
Dă-mi multe zile
Topește-mă în mirosul acru al multor piețe*

G.I.

De la: tectonic@tin.it

Către: heddi@yahoo.com

Data: 22 noiembrie

Știu că preferi să mă știi mort. Sunt aproape viu. Nu mă aștept la răspuns și n-o să-ți mai scriu. Dar sunt aproape patru ani de când încerc să-ți scriu ceva. Ar trebui să-ți scriu o scrisoare de cel puțin o sută de pagini pentru a încerca o explicație. N-aș reuși niciodată. Nu îți voi da explicații nici de data asta.

Sunt un incapabil, am avut mereu încredere în instinctul meu, care este fals, trădător și idiot. Dar, acum câțiva ani, am făcut cea mai mare greșeală din viața mea, irecuperabilă, inexplicabilă, inimaginabilă. Un timp, m-am amăgit (uneori încă mi se mai întâmplă) că aș fi făcut ceea ce mintea mea, instinctul meu comandau... poate asta trebuia să fac, dar mi-a distrus viața. Doar asta voiam să-ți comunic. Pentru că meriți să știi că viața mea nu face doi bani. Ai dreptul să știi că de fiecare dată când sunt la masă, cu tacâmurile în mână, sunt tentat să-mi găuresc ochiul cu un cuțit.

Sper din răspuțeri ca asta să-ți smulgă un mic zâmbet de satisfacție, așa cum sper ca timpul petrecut împreună să însemne pentru tine doar o amintire urâtă, teribilă, și nu crucea ta. Vreau doar ca viața mea să treacă rapid, să mă reîncarnez în cineva sau ceva mai bun decât actualul meu Eu și poate să te întâlnesc pe un aeroport din Stockholm sau Buenos Aires.

Nu mă ierta, nu-mi răspunde, nu te întrista. Fii foarte fericită, fă copii, scrie cărți, înregistrează niște casete, fă niște poze... așa îmi place să mi te imaginez mereu. Și, din când în când, dacă poți și dacă vrei, amintește-ți de mine.

p.

1

„Heddi“

Mi-am auzit sunetul numelui așa cum nu-l mai auzisem de ani întregi, precum numele unei specii exotice. Pronunțat pe un ton interogativ, dar perfecționat, ca și când ar fi fost recitat iar și iar – cu multă respirație ușoară și vocalele scurte –, până când a alunecat pe buze cu o dezinvoltură uimitoare. Niciun alt sunet din Cartierul Spaniol, nici urletul sfâșietor al unei femei trădate, nici rafalele de gloanțe trase într-un acces de răzbunare nu m-ar fi făcut să mă îndepărtez de trosnetele calde ale șemineului într-o noapte atât de geroasă.

În fața mea se afla un băiat, un bărbat, cu un surâs forțat, ca și când tocmai ar fi spus ce avea de spus și acum era rândul meu. Avea cămașa băgată în pantaloni, mânecile suflecate până la cot și un buzunar foarte util, chiar deasupra inimii, întins de efortul de a cuprinde un pachet de țigări. Total diferit de ceilalți oaspeți, care încercau să șteargă, cu piercinguri, dreaduri¹ și o paloare nesănătoasă, semnele unei copilării liniștite, presărate cu gnocchi de cartofi și excursii la mare. În ciuda orei, mirosul lor dulce – patchouli, amestecat cu hașiș și haine second-hand – persista încă în bucătărie, dizolvându-se în cel de bere trezită și de risotto cu șofran. Nu, el cu siguranță nu făcea parte din tribul nostru de lingviști de la

¹ Mod de împletire a părului prin încurcarea (legarea) șuvițelor și apoi strângerea lor (n.tr.)

Universitatea Orientală. Și totuși stătea acolo, precum apa liniștită a unui lac adânc.

– Poftim, am făcut-o pentru tine, a spus în timp ce scotea un obiect din buzunarul pantalonilor.

Avea, cu siguranță, un accent meridional, dacă nu chiar napolitan. Mâna i-a tremurat, ca o ușoară amenințare a apei, în timp ce mi-a întins o casetă într-o carcasă decorată manual. Pentru Heddi, chiar așa scria, începând cu *H*-ul majuscul și până la pata de cerneală, micul punct deasupra celui *i* pe care aproape că nu mai știam că-l am.

Am fost descumpănită. Era chiar pronunțarea numelui meu, cea care-i deraia fonetica, pentru că era ușor să-l transporti în extrema lui literală, cu un *e* lungit melodramatic și un *d* întărit prin dublarea lui consonantică, la care cei din sudul Italiei țineau atât de mult. Era cu totul de iertat faptul ca *H*-ul fusese trecut cu vederea: la Napoli, aspirația era rezervată exclusiv râsului. „Ca Eddie Murphy?“, mă întrebau, iar eu dădeam din cap afirmativ și atât. Nu mă deranja prea tare. Înainte era Heddi. Acum era Eddie.

– Muzică? l-am întrebat, iar el a făcut din cap că da, vădit jenat și cu pumnul strâns în jurul unei sticle goale de bere.

Aveam spatele încălzit de la dansul tremurător al flăcărilor și de la râsetele inocente ale prietenilor pe care-i numeam cu afecțiune „copiii“. Faptul că făceam și eu parte din acel clan și că puteam, în orice moment, să mă întorc la ei îmi oferea o senzație fără egal de privilegiu și siguranță în care însă acum vedeam o oarecare nedreptate.

La etajul inferior, ușa de la intrare a vibrat cu o bufnitură seacă, probabil dată de ultimul oaspete care se împleticea pe drumul de plecare. Tipul care mi-a dat caseta a tresărit, dându-și seama că petrecerea, care înainte vuisse în jurul lui, se terminase. A încercat să-și ascundă stânjeneala, dar eu am perceput-o oricum. A fost ca o ciupitură, o mică durere însoțită de regretul că rămăsesem, încă o dată, singura trează.

– O fi târziu, a spus el.

– Cred că da, dar în toată casa este doar un ceas.

Și-a mutat brusc greutatea de pe un picior pe celălalt și, fără să vreau, am repetat ca în oglindă această asimetrie, înclinându-mi capul într-o parte. Măcar așa puteam să-i văd mai bine chipul, pe care-l ascundea ori de câte ori căuta refugiu în imaginea propriilor pantofi – genul de încălțări comode, practice – de culoare închisă. Nu-l mai văzusem până atunci, puteam să bag mâna în foc pentru asta, fiindcă dacă ne-am mai fi privit vreodată în ochi, nu aș fi uitat acea uitătură, a unuia hotărât să aibă răbdare.

– În fine.

A așezat sticla de bere pe blatul mesei, de parcă i-ar fi fost teamă să nu spargă geamul, cu toate că bucătăria invita la haos, prin sticlele răsturnate, tigăile unsuroase și ceștile pătate cu vin roșu, ca niște dinți îmbătrâniți.

– Scuze, cum ai spus că te cheamă?

– Pietro.

Avea un nume tradițional și puțin cam dur și ridică din sprâncene parcă scuzându-se.

– Mulțumesc pentru casetă... am spus, dar numele lui mi s-a oprit în gât. Deci, pleci acum?

– Păi, da. Trebuie să mă trezesc devreme. Mă întorc la mine în sat pentru câteva săptămâni. Adică acasă la ai mei, pe lângă Avellino. Merg în fiecare an de Paște. Adică nu doar de Paște, știi cum e...

Nu știam *cum e*, dar am dat oricum din cap afirmativ, recunoscătoare pentru acele fraze legate. Aveam încă speranța că, în ultimele clipe, înainte de a pleca (și probabil că nu aveam să-l mai revăd), aș fi reușit să rezolv misterul legat de felul în care reușise să se familiarizeze atât de bine cu numele meu și cum de se deranjase să-mi facă un cadou.

– Atunci, pa.

– Pa, distracție plăcută pe pământ. Vreau să spun, ședere plăcută. Acolo, la țară.

Acum nu-mi doream decât să plece, el care fusese martorul erorii mele semantice. Era exasperant felul în care limba italiană, travestirea mea perfectă, ceda puțin în astfel de momente, în care eram luată prin surprindere.

Un salut pentru toți și a plecat. Mi-am reluat locul lângă șemineu și am băgat caseta în buzunarul fustei mele mini vintage din piele întoarsă. Flăcările erau puternice și scăpărau fără pudoare bucăți din ceea ce fusese cândva piciorul unui scaun respectabil sau tăblia unui pat de o persoană. În câteva secunde, căldura a îndepărtat orice urmă de jenă care mi s-ar fi putut citi pe chip.

– Cum îl chema pe tipul ăla? m-a întrebat Luca, de lângă mine, în timp ce arunca un chiștoc în foc, scoțând pe gură o panglică albă de fum.

– Cred că Pietro, am spus, savurând, în sfârșit, soliditatea aceluiași nume.

– Am înțeles. E un prieten al lui Davide.

– Care Davide?

– ăla micuț, cu părul creț, a intervenit Sonia, cealaltă fată din grupul nostru restrâns.

Ah, da, Davide! Luca uneori cânta cu trupa lui. Davide, Pietro, care-i diferența? Ideea era că nu mai voiam pe nimeni în clanul nostru. Ne era bine așa.

Mie-mi era bine.

Hipnotizați de flăcări, am lăsat noaptea să alunece într-un limb¹ fără ore, fără luni. Am vorbit despre hinduism, alfabetul fenician, Mani Pulite². Din când în când, câte un ciot de lemn se prăbușea peste jar, declanșând o impresionantă explozie de scânteii și câteva sunete admirative pentru acel mic spectacol dramatic. Când focul

¹ În religia catolică, loc imaginar unde ar ajunge după moarte sufletele copiilor nebotezați și ale oamenilor virtuoși care au trăit înaintea venirii lui Hristos (n.tr.)

² Cea mai mare operațiune anticorupție din istoria Italiei, inițiată în anul 1992 de magistratul Antonio Di Pietro (n.tr.)

a început să dea semne de somnolență, Luca a cotrobăit printre lemnele reciclate lângă care se afla și o chitară acustică. Spre ea s-a întins mâna păroasă a lui Tonino.

- Doar n-o s-o arunci și pe aia! a spus Angelo, unul dintre băieți.
- Nu, Tonino, te rog! a spus Sonia.

– Petrecerea s-a încheiat, copii, a spus el, cu un puternic accent din regiunea Puglia, în timp ce-și așeza chitara pe un genunchi. Ce dracu', e nevoie de un cântec de leagăn ca să pricepeți?

Asta era partea mea preferată. Vulgaritățile lui Tonino întărau intimitatea și ochelarii lui rotunzi se aprindeau ca niște inele de aur în lumina flăcărilor, în timp ce cânta o melodie care amintea vag de *Attenti al lupo*¹, zdrăngănind cu mâinile lui scurte, groase și păroase, ca mâinile unui pitic de grădină care prinsese viață. Și păros era peste tot. Mă rugase odată să-l epilez pe spate ca să scape definitiv de păduchii lați, asta fiind singura dovadă palpabilă a faptului că reușise cu adevărat să atragă o fată în patul lui, o spanio-loaică, după spusele sale. Una peste alta, dacă era tuns ca un miel primăvara, Tonino avea trăsături aproape delicate, care-l făceau să semene, din unele unghiuri, cu fratele meu.

A cântat urlând, aproape sugrumat: „E o profesoară atât de mică... cu megatupeu ca să te poată pica... Și un student atât de mic... care ar trebui să se apuce de învățat... Și are un creier atât de mare... plin de masturbări mentale încă nefăcute²...”

– La naiba, o să fie un hit, a spus Angelo. Ascultă-mă! Lasă-te de studii și pune de o trupă punk.

– De ce nu? Și o rog și pe profa de sanscrită să fie la tobe, măcar așa o să lovească și în altceva, nu doar în mine.

– Mai bine ne cânti una dintre acele melodii vechi napoletane, a propus Luca.

Tonino i-a pasat chitara.

– Eu nu sunt un napoletan de rahat, replică el, dar o spusese în sens apreciativ. Sunt napoletan doar pe jumătate.

– Jumătatea plină, desigur, a spus Angelo.

Luca a îmbrățișat instrumentul, chipul îi era acum ascuns de părul lung până la umeri. Le-a aruncat băieților un zâmbet strâmb, deși privirea îi era fixată asupra mea. Acel zâmbet schițat era în sine un compliment, pentru că Luca era atent atât cu zâmbetele, cât și cu vorbele, de parcă și-ar fi trăit ultima reîncarnare cunoscând toată ironia din lume și ar fi atins zenul în această viață. Deși, tehnic vorbind, era și el unul dintre băieți, îl privisem mereu altfel. Era, pur și simplu, Luca Falcone.

– Asta-i pentru tine.

De la primele note am înțeles. *Tu' vuo' fa' l'americano* a lui Carosone, cânta Luca. M-am simțit demascată, americanca incognito. Drept dovadă, Luca se întorsese către mine așteptând.

Nu aveam chef, dar la a doua strofă am început să cânt. Am făcut-o pentru că mi-am dat seama că ceilalți chiar nu știau versurile și că era treaba mea să umplu tăcerea. Poate că am făcut-o și pentru Luca – să-i demonstrez măcar că puteam să imit un accent napoletan impecabil, chiar mai visceral decât al lui. Ca să încerc să-i smulg un zâmbet. Pentru el am făcut din asta o scenetă comică, am gesticulat ca un vânzător de pește, m-am transformat ca prin minune în proprietara unui *vascio*¹, o încăpere meschină și umedă. Eram ea în pragul ușii, eram mama, sora, iubita care așteaptă, cu ochii strânși, având ori pumnul, ori zâmbetul pregătit. Și, când avea să se întoarcă nenorocitul ăla care se credea cine știe ce șmecher, cu limba dezghețată de *whisky and soda* și soldurile de *rocchenroll*, l-aș fi luat la palme sau l-aș fi mângâiat și apoi i-aș fi spus direct, în fața

¹ Hit al anilor '90 interpretat de cunoscutul și îndrăgitul cantautor italian Lucio Dalla (n.tr.)

² Parafrază vulgară a textului melodiei *Attenti al lupo* (n.tr.)

¹ *Vascio*, sau *basso*: locuințe cu o încăpere sau două situate exclusiv la parter, cu acces direct din stradă. Astfel de locuințe se găsesc în orașul Napoli și în împrejurimile acestuia și sunt considerate simbol al unei condiții economice și sociale inferioare. (n.tr.)

întregului cartier, *Tu sii napulitan* și, dacă ar fi îndrăznit să încerce să se scuze cu un patetic *ailoviu*, m-aș fi transformat în bestie. Cuvinte în dialect și pseudoamericane pe care n-aș fi știut niciodată să le scriu și pe care fără muzică nici n-aș fi îndrăznit să le pronunț. Erau aspre și adevărate și fierbeau de acea satiră pe care napoletanii erau atât de abili să o îndrepte către ei înșiși încă de la decăderea orașului lor. Tocmai cuvintele au fost cele care m-au ghidat și m-au transformat în personajul lor și, pentru câteva momente, nu am mai fost o americană, ci o *vasciaiola*¹ care cotrobăia tocmai în acea americanitate. Nimic mai mult decât o scenetă.

Ceilalți băteau ritmul cu piciorul și se alăturau la refren. La final, Luca a trecut cu mâna peste corzi.

– Nu mai țin minte cum se termină.

M-am lăsat pe spătarul scaunului, transpirată și amețită. În mine locuia mereu un artist stradal sau poate un iubitor al jocurilor de noroc, pregătit să se trezească. Am profitat de jocul leneș al focului ca să sar în picioare:

– Ne trebuie bucăți mai mari de lemn. Mă duc până sus.

– Vin cu tine, Eddie, a spus Sonia. Chiar mi-ar prinde bine o gură de aer.

Lipsit de posibilitatea de a continua pe aceeași temă, repertoriul a alunecat către o melodie a celor de la Pearl Jam. Băieților le venea mai la-ndemână engleza decât napoletana, dar o pronunțau într-un mod deformat, despărțind diftongii și strivind grupurile consonantice. Sonia și cu mine am urcat pe scara în spirală aflată lângă șemineu. Spațiul era atât de mic încât ea, care era înaltă, a trebuit să se aplece, făcând să vibreze treptele metalice sub bocancii ei și aproape că le-a atins cu pletele sale negre. Am ieșit pe acoperiș.

– Dumnezeu, ce frig e! am spus și cuvintele au ieșit ca niște norișori în noapte. Mă congelez.

Sonia și-a încrucișat brațele pentru a se încălzi și a adăugat cu accentul ei sard, limpede precum aerul:

– Deci, îl cunoști pe Pietro.

– Pietro? Tipul din seara asta?

– Da, da, Pietro.

Numele îi alunecase de pe vârful limbii cu o ușurință extraordinară. Pentru o clipă mi-a venit ideea ciudată că poate eu și ea vorbeam despre două persoane complet diferite.

– Cum ți se pare?

– Sinceră să fiu, nu-l cunosc.

M-am ghemuit ca să caut printre lemne, un sertar dezmembrat proptit de parapet.

– De ce te interesează?

– Nu le spune băieților!

Sonia a ingenuncheat pe acoperișul spongios, avea chipul ca o lună plină și am înțeles că nu era vorba doar despre o gură de aer, ci despre o mărturisire. Din poziția aia, părea mult mai scundă și la fel de tânără cum era în realitate, era abia în anul doi la Universitatea Orientală. Vorbea în șoaptă, de parcă stelele ar fi putut să ne audă.

– Cred că am schimbat cu totul zece cuvinte, dar are ceva deosebit, nu știu...

– Nu știu ce să zic, pare simpatic.

Instinctiv, mi-am pipăit buzunarul. Caseta era acolo, o umflătură rușinoasă.

– Chiar îmi place de el. Data viitoare când îl văd, o să fac ceva.

– Foarte bine. N-ai nimic de pierdut.

Când era neliniștită, Sonia obișnuia să-și muște buza inferioară. A expirat puternic aerul de parcă se pregătea pentru un sprint.

– Fă-ți curaj, Sonia. Ești frumoasă, inteligentă. Pietro ăsta ar fi un fraier dacă nu ți-ar da o șansă.

Îmi plăcea zâmbetul Soniei, o strâmbătură adorabilă. Mi-am dat seama că-mi părea rău, mă simțeam aproape jenată, pentru că folosisem un asemenea cuvânt legat de acel străin pe nume Pietro.

¹ Locuitoare din *vascio* (n.tr.)

Fraier. Sonia s-a oferit să mă ajute, luând în mână o stinghie de lemn, deși tremura.

- Ți-e frig, i-am spus. Du-le tu pe astea jos și mă ocup eu aici.
- OK.

Imediat ce am rămas singură, am așezat lemnele pe jos și m-am sprijinit de parapet, singura barieră în calea unei căderi libere de șapte etaje. „*Tonight...*“, m-am trezit șoptind în limba mea maternă fără să am nicio idee de cum aș putea continua fraza.

Un vânt înghețat a ajuns până la mine, încărcat de miros de pește și țigări. Era mirosul golfului. Sub mine, orașul strălucea până jos la mare, șirurile de lumini galbene ale felinarelor erau întrerupte ici și colo de câte o perlă albă, bucătării în care nu se stinsese încă lumina. Napoli nu dormea niciodată, niciodată cu adevărat. Chiar și în inima nopții, neanele luminau, cu lumina lor economică și antiestetică; rude încă treze loveau cu palma în masa din bucătărie în mijlocul vreunei discuții aprinse, al unei glume, ori al unei mărturisiri. Iar eu, ca un fluture de noapte, eram atrasă de acele străluciri albe. Dacă aș putea, mă gândeam, aș zbura până acolo și aș intra pe fereastră. Aș rămâne acolo fără să fac niciun zgomot, confundându-mă cu tapetul, încercând să reînnod frazele lor frânte într-o poveste cu sens.

S-a auzit fluieratul unei sirene. Cine știe de pe ce navă venea: în pecinginea neagră a golfului, navele-container erau invizibile. Luminile lor formau jocul „unește punctele“. Era una dintre acele nopți rare, foarte limpezi, în care nu se vedea nici măcar vulcanul în absența lunii. Singurul indiciu al prezenței lui erau casele luminate care-i schițau conturul până unde se putea. De jumătate de secol, Vezuviul nu spunea niciun cuvânt, dar eu îl priveam prin perdeaua întunecată a nopții, încercând să mi-l imaginez viu, în varianta în care scuipa flăcări, ca în tablourile în ulei din secolul al XIX-lea. Îl priveam atât de intens încât aproape credeam că puteam să îl readuc la viață doar prin voința privirii.

Mâinile îmi deveniseră ca de marmură, dar nu terminasem de sorbit mirosurile din Napoli, nu-l devorasem suficient cu privirea. Totul era în zadar. Orașul era ca o apă care mi se scurgea printre degete și chiar simplul fapt că-l iubeam mă întrista. Era o melancolie pe care nu reușeam nici să o alung, nici să o înțeleg. Mă dăruisem acestui oraș cu totul, uneori chiar în detrimentul meu și totuși, după toți acești ani, Napoli încă mă ținea la distanță.

*Vir' Napule' e pò muor*¹, se spune. O frază prea des exploatată pe care n-aș fi folosit-o niciodată într-o conversație, dar pe care în acea noapte mi-am șoptit-o ca pe un adevăr. Apoi am adunat lemnele și m-am întors către trepte.

¹ Aici în dialect napoletan, în limba italiană *vedi Napoli e poi muori, vezi Napoli și apoi mori* – zicală populară, care face referire la frumusețea desăvârșită a orașului. Zicala a fost citată și de scriitorul german Johann Wolfgang (von) Goethe, în opera sa „Călătorie în Italia“. (n.tr.)

De la: heddi@yahoo.com

Către: tectonic@tin.it

Data: 30 noiembrie

Pietro,

Nu știi ce să-ți spun. De patru ani interminabili aștept vești de la tine. Timpul atenuază totul, face suportabilă chiar și așteptarea. Sau poate că, pur și simplu, nu-mi mai aminteam ce așteptam.

Încă nu înțeleg de ce ai făcut ceea ce ai făcut. Uneori, noaptea, privesc stelele și caut în ele răspunsul. E absurd, știu, de parcă în constelații ar fi scrisă o poveste – cu un început, un șir de evenimente și, eventual, cu un final fericit. Dar, sinceră să fiu, nu înțeleg nimic. Nu sunt în stare să recunosc nici măcar cele mai simple constelații: cerul de aici mi se pare confuz, pe dos, greșit. Cu toate acestea, tot îmi place să privesc stelele. În fond, fiecare dintre ele este urma unui corp luminos unic și perfect care nu mai există. O amintire luminoasă?

M-am chinuit să uit tot ce era legat de tine – un tip de amnezie voluntară care a avut un succes limitat. Ajută, desigur, să nu am în jurul meu locuri, persoane, sau obiecte care să-mi stârnească amintirile. Cu excepția statuetei romane, care, până la urmă, cel mai probabil nu reprezenta un om, ci un mic zeu. Dar ăsta nu este un obiect pe care să-l poți face cadou altcuiva sau pe care să-l poți arunca. Poate că ar fi mai corect ca într-o zi să-l reîncredințez pământului...

Țin pisica tolănită pe picioarele mele, își arată ghearele. E o femelă de culoare gri pe care am luat-o dintr-un adăpost pentru animale, deci, într-un fel, i-am salvat viața. Dar poate că ar fi mai

corect să spun că ea a salvat-o pe a mea. Sunt bine. Mi-am găsit rostul, un serviciu care-mi place și prieteni noi care știu despre mine și despre trecutul meu doar atât cât vreau eu să le comunic. Mă bucur să primesc vești de la tine. Mă bucur să îmi spui că îți pare rău. Sau poate ți-am pus în gură cuvinte pe care nu le-ai spus?

h.